

Наталія Павлюк
Львівський Інститут ПрАТ
“Вищий навчальний заклад
“Міжрегіональна академія управління персоналом”,
старший викладач кафедри права
nata_roman@list.ru

ІСТОРІОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

© Павлюк Н., 2017

Розглянуто історіографічне дослідження основ адміністративно-правового захисту права власності Національною поліцією України. Досліджено особливості історичної трансформації наукових поглядів щодо значення поліцейських органів в суспільстві. Доведено, що стан наукової розробки проблеми та теоретичні засади дослідження адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності пов'язані з історичними етапами розвитку цивілізації та процесом становлення української державності. Наукову літературу, яка присвячена функціонуванню поліції як державної інституції, наділеної повноваженнями у сфері захисту права власності, представлено трьома групами наукових праць, що складають історіографічну основу дослідження адміністративно-правового захисту права власності Національною поліцією України.

Ключові слова: Національна поліція; історіографія дослідження; право власності; адміністративно-правовий захист права власності; суб'єкт захисту права власності; способи та засоби захисту права власності.

Наталія Павлюк

ИСТОРИОГРАФИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ОСНОВ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЙ ЗАЩИТЫ ПРАВА СОБСТВЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИЦИЕЙ УКРАИНЫ

Статья посвящена историографическому исследованию основ административно-правовой защиты права собственности Национальной полицией Украины. В статье проведено исследование особенностей исторической трансформации научных взглядов на значение полицейских органов в обществе. В статье доказано, что состояние научной разработки проблемы и теоретические основы исследования административно-правового статуса Национальной полиции Украины как субъекта защиты права собственности связаны с историческими этапами развития цивилизации и процессом становления украинской государственности. Научную литературу, посвященную функционированию полиции как государственного учреждения, наделенного полномочиями в сфере защиты права собственности, представлено тремя группами научных работ, составляющих историографическую основу исследования административно-правовой защиты права собственности Национальной полицией Украины.

Ключевые слова: Национальная полиция; историография исследования; право собственности; административно-правовая защита права собственности; субъект защиты права собственности; способы и средства защиты права собственности.

Natalia Pavliuk

Lviv Institute JSC

“Institution of higher education

“Interregional Academy of Personnel Management”

lecturer in law

HISTORIOGRAPHY RESEARCH BASES OF A UKRAINE NATIONAL POLICE’S ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROTECTION OF RIGHTS IN THE PROPERTY FIELD

The article is devoted historiographic research bases of Ukraine National Police’s administrative and legal protection of in the property field. The article features the research of historical transformation of scientific views on the importance of police in society. The article proved that the state of scientific solution of the problems and theoretical bases of research of administrative and legal status of the National Police of Ukraine as a subject of protection of rights in the property field related to the historical stages of civilization and the process of formation of Ukrainian statehood. The scientific literature about the functioning of the police as a public institution for protection of rights in the property field are combined in three groups, which are basis of the historiography the research of Ukraine National Police’s administrative and legal protection of rights in the property field.

Key words: National Police; historiography research; ownership; administrative; legal protection of rights in the property field; the subject of protection of rights in the property field; ways and means of protecting rights in the property field.

Постановка проблеми. Посилення захисту права власності в Україні та удосконалення правозахисної діяльності у цій сфері передбачає залучення широкого кола представників органів державної влади. В Україні потрібно створити умови для посилення протидії правопорушенням щодо володіння, користування та розпорядження майном та ефективну систему правоохоронних органів, здатних реалізовувати це завдання. Створення нової ефективної системи правоохоронних органів як суб’єктів захисту права власності зумовлює потребу формування наукового підґрунтя цього процесу.

Недосконалість нормативно-правової основи діяльності Національної поліції України як суб’єкта захисту права власності, відсутність систематизації наукових розробок, які б слугували підґрунтям для подальших реформ, потребують проведення літературного огляду та аналізу наявних наукових праць та поглядів, що розвинулися в сучасній юридичній науці за вибраним напрямом та формування історіографії дослідження.

Аналіз дослідження проблеми. З’ясування історичної трансформації організаційно-правових засад діяльності поліції, становлення її як суб’єкта захисту права власності було предметом наукових досліджень А. В. Боржова, А. Н. Дутина, В. П. Корякова, В. М. Куріцина, А. Я. Малигіна, Р. С. Мулукаєва, В. М. Первушина, В. О. Січкара, К. Г. Федорова, А. Є. Шевченка, О. Н. Ярмиша. Особливостям формування та історичних змін поліції (міліції) на території сучасної України також присвятили свої дисертації І. Д. Коцан, Ю. А. Холод, О. О. Самойленко, В. М. Петровський.

Мета статті полягає у тому, щоби сформувати історіографію дослідження та всебічно охарактеризувати формування адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності.

Виклад основного матеріалу. Стан наукової розробки проблеми та теоретичні засади дослідження адміністративно-правового статусу Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності пов'язані з історичними етапами розвитку цивілізації та процесом становлення української державності.

Наукову літературу, яка присвячена функціонуванню поліції як державної інституції, наділеної повноваженнями у сфері захисту права власності, доцільно поділити на три групи.

Перша група наукових джерел охоплює праці вітчизняних та іноземних науковців, які відображають загальні особливості формування та історичних змін поліції у світі та на території сучасної України, стосуються історичної трансформації організаційно-правових засад діяльності цього правоохоронного органу, становлення його як суб'єкта захисту права власності. Цей блок представлений історико-правовою літературою.

Друга група наукових праць присвячена дослідженню діяльності поліції. Ця наукова література містить аналіз правових аспектів функціонування органів поліції (міліції), правоохоронної діяльності, сучасних проблем у цій сфері. Цей блок вміщує праці з теорії держави і права, адміністративного, кримінального права тощо. Водночас друга група наукових джерел також містить наукову юридичну літературу, на тему адаптації в Україні іноземного досвіду функціонування органів поліції як суб'єкта захисту прав громадян.

Третя група представлена працями представників вітчизняної юридичної науки, які присвячені адміністративно-правовим способам та засобам захисту права власності, що реалізуються Національною поліцією України та ОВС України.

До першої групи доцільно зарахувати праці низки представників юридичної науки: А. В. Боржова, А. Н. Дутина, В. П. Корякова, В. М. Куріцина, А. Я. Малигіна, Р. С. Мулукаєва, В. М. Первушина, В. О. Січкара, К. Г. Федорова, А. Є. Шевченка, О. Н. Ярмиша та багатьох інших.

Особливістю цих праць є те, що основним предметом досліджень виступають правові засади функціонування та основні напрямки діяльності поліції у різні історичні періоди. У цих наукових роботах проведено аналіз особливостей формування поліцейського законодавства, компетенції та правового регулювання діяльності поліції у різні історичні періоди, специфіки тогочасного матеріального та кадрового забезпечення цієї інституції.

Поліція як орган, наділений функціями забезпечення правопорядку, виник в античні часи. Вона наслідувала військовий порядок організації. В Римі її очолював еділ, пізніше – префект.

У Європі поліція була створена у XVIII ст. на території Німеччини. Поліція (нім. “polizei”) мала вигляд загонів колишніх військовослужбовців, які забезпечували правопорядок у місцях значного скупчення людей, виконували специфічні завдання щодо підтримання порядку в суспільстві [1, с. 8].

Як стверджує В. О. Січкара, перетворення поліції в орган, покликаний забезпечувати дотримання правопорядку в національному масштабі, відбулося лише в епоху абсолютизму. Цей процес відбувся в Австрії, Англії, Іспанії, Пруссії, Франції протягом XV–XVII ст. Своєрідний ренесанс централізованого керівництва поліцією супроводжувався в Західній Європі безпрецедентною, всеохопною і ретельною регламентацією усього, що, на думку правлячих кіл, належало до державної безпеки і благоустрою, а також надзвичайним розширенням повноважень поліцейських органів [2, с. 6].

Абсолютна монархія використовувала різні заходи для забезпечення суспільного спокою. Поняття урядової безпеки підмінювалося поняттям громадської безпеки [3, с. 56].

Протидія класовій боротьбі та каральний механізм у часи абсолютної монархії призвів до створення французької поліцейської системи, що мала на меті повне забезпечення королівських інтересів та підпорядкування громадського і економічного життя суспільства волі правлячих еліт.

Саме поліція стала універсальним засобом придушення громадських рухів у Франції та покарання незгідних з волею короля [4, с. 83].

Важливою функцією тогочасної поліції була боротьба з крадіжками, розбоями. В Англії міська поліція діяла на основі Акта про міську поліцію 1829 р. Протидію крадіжкам здійснювали констеблі графств, водна поліція, кінний патруль; допомагали поліції так звані “мисливці на крадіїв”.

Багато вітчизняних та російських історико-правових досліджень стосуються діяльності поліції в часи Російської імперії та особливостей її функціонування на території українських земель, що до неї входили. Цьому присвячені праці О. О. Самойленка, В. М. Петровського, Ю. А. Холода та інших. Наприклад, дисертаційне дослідження Ю. А. Холода присвячене органам загальної поліції Російської імперії в Україні у XIX–XX ст. Він доводив, що в системі місцевих державних органів царизму в Україні особливе місце посідала загальна поліція, яка була основним знаряддям проведення соціально-економічних та політичних заходів уряду, для чого поліцейським установам надавався великий обсяг повноважень [5, с. 37].

Тогочасна поліція була наділена функціями щодо застосування заходів примусу за крадіжки та інші порушення права власності. Наприклад, відповідно до царського указу від 3 грудня 1816 року за вчинення крадіжки на суму від 5 до 10 рублів поліція застосовувала термін відпрацювання у “робітничому будинку” 90 днів, за викрадення майна в сумі від 15 до 20 рублів термін відпрацювання становив 180 днів з відрахуванням утримання із зароблених коштів у сумі 10 копійок щоденно [6, с. 37].

Особливим видом поліції, який діяв на територіях України, що перебували під владою Австрії та Австро-Угорщини була польова поліція, яка запобігала крадіжкам та ушкодженням майна на полях. Статут польової поліції надавала польовому присяжному право порушити кримінальну справу за фактом польової шкоди навіть якщо діяння винного не вважались караними за австрійським кримінальним кодексом. Порушення польової власності каралось штрафом від 25 до 40 золотих або арештом до 8 діб.

Саме завдяки таким працям формується розуміння спільних витоків поліцейської діяльності України та багатьох Європейських держав. Як слушно зазначає А. Є. Закревський, правоохоронні органи сучасної Української держави продовжують розвиватись і наближатись до міжнародних стандартів ЄС [7]. Тому розуміння історичних передумов цих процесів є вкрай важливим.

Діяльність МВС в часи Директорії регламентувалася наказом Директорії № 411 від 10 грудня 1918 р. “Про заснування Відділу внутрішніх справ”. 28 лютого 1919 р. у складі МВС утворено Кіш охорони республіканського ладу.

Як зазначав Я. І. Шинкарук, не маючи можливості забезпечити достатню кількість міліції для захисту населення, МВС ініціювало залучення до охорони правопорядку та боротьби зі злочинністю громадське формування – народну самоохорону. Тоді також було запроваджено циркуляром МВС “Про тимчасову організацію влади на місцях” від 10 вересня 1919 р. інститут сільських десятських [8, с.11].

Важливою складовою цього блоку історіографічного дослідження є дисертаційне дослідження Д. В. Галкіна “Організаційно-структурна побудова міліції УСРР у 1918–1934 роках (історико-правова характеристика)”. Саме в ньому представлено історико-правовий аналіз перших етапів становлення органів міліції в Україні. Так, 9 лютого 1919 р. опубліковано декрет Раднаркому УСРР “Про організацію міліції”, що юридично закріпив створення в Україні органу охорони громадського порядку. Д. В. Галкін формування організаційно-штатної структури апаратів радянської міліції з 1918 до 1934 р. ділить на три періоди і представляє детальний їхній аналіз: 1) 1918–1923 рр. – закладено основи кадрової роботи і розпочалося формування структури робітничо-селянської міліції; 2) 1923–1925 рр. – складається з двох реформ апарату міліції. Перша (березень 1923 р.) викликана якісними змінами адміністративно-територіального устрою Української СРР. Друга реформа полягала в ліквідації губерній, за рахунок якої відбулося розширення округів і районів; 3) 1926–1934 рр. – характеризується переходом на двоступеневу

систему управління, підпорядкуванням міліції Державному політичному управлінню й потім ліквідацією республіканського НКВС [9, с. 15].

Політична заангажованість та панування ідейно-політичних керівних засад КПРС, під впливом яких перебували правова система тогочасної України, особливо позначалися на діяльності органів міліції.

Як стверджував А. П. Чернега, важливими актами, що знаменували початок демократизації радянського права і правового забезпечення діяльності органів міліції, були укази Президії Верховної Ради СРСР від 27 березня 1953 р. “Про перегляд чинних нормативно-правових актів кримінального законодавства” та від 1 вересня 1953 р. “Про ліквідацію Особливих нарад і воєнних трибуналів при МВС СРСР і союзних республік”, а також закони: “Про віднесення до відання союзних республік законодавства про устрій судів союзних республік, прийняття цивільного, кримінального та процесуальних кодексів”, “Про основи кримінального законодавства Союзу РСР і союзних республік”, прийняті 11 лютого 1957 р. і 25 грудня 1985 р. [10, с. 11].

Формування історіографічної основи дослідження правового статусу поліції як суб’єкта захисту права власності є неповним без аналізу групи наукових праць з комплексного аналізу діяльності органів поліції (міліції): від організаційно-правових засад функціонування до перспектив підвищення ефективності їхньої діяльності та удосконалення реалізації функції захисту прав, свобод та законних інтересів громадян. Цей блок представлений науковими дослідженнями з теорії держави і права, адміністративного, кримінального права тощо.

Особливо ваговою є частка наукової літератури з адміністративного права. Дисертаційні дослідження вітчизняних науковців останніх років стосуються організаційно-правових засад діяльності міліції (поліції), адміністративно-наглядової діяльності цієї інституції, особливостей забезпечення громадської безпеки, захисту прав, свобод та законних інтересів громадян, реалізації контрольної та наглядової функції, здійснення повноважень у різних сферах суспільного життя (екологічній, соціальній, економічній).

Важливими є дисертаційні дослідження, що стосуються організаційно-правових засад діяльності міліції. До них належать праці А. П. Головіна, В. В. Ковальської, С. С. Єсімова, Я. М. Когута, С. Г. Брателя та інших. Особливості контрольної та адміністративно-наглядової діяльності органів міліції становили предмет дослідження Х. П. Ярмачі, Т. А. Плугатара. Адміністративно-правове регулювання охоронної діяльності органів міліції досліджували О. М. Єщук, М. В. Возник. Ці роботи становлять особливий інтерес як історіографічні джерела нашого дослідження, оскільки усі праці цього блоку наукових джерел відображають еволюцію органів міліції (поліції) в Україні, перетворення її з репресивного органу на важливого суб’єкта захисту прав та законних інтересів громадян. Більшість з представлених наукових праць стосуються аналізу окремих способів та засобів захисту права власності, містять рекомендації щодо вдосконалення діяльності зі забезпечення прав громадян, застосування адміністративно-правових засобів охорони цих прав громадян та багато інших питань.

З прийняттям Закону України “Про Національну поліцію” від 2 липня 2015 року № 580-VIII з’явилися наукові праці, присвячені правовому статусу новоствореного органу виконавчої влади, який служить суспільству за допомогою забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, яким стала Національна поліція [11].

Ці наукові роботи стосуються організаційно-правових аспектів управлінської діяльності Національної поліції, реалізації нею правоохоронних функцій. До таких доцільно зарахувати монографії І. Федчака, Б. Марця, О. Салманова, В. Фатхутдінова.

В. Фатхутдінов у монографії “Адміністративно-правове регулювання у сфері громадської безпеки в Україні” вперше визначив місце та роль Національної поліції в системі забезпечення громадської безпеки. У цій роботі він окреслив перспективи підвищення ефективності цього органу виконавчої влади. В. Фатхутдінов стверджує, що ефективність діяльності поліції особливо залежить

від якості формування її організаційної структури, що охоплює багаторівневу сукупність різних структурних підрозділів, об'єднаних у систему. Він вказує, що сучасна система Національної поліції відзначається надмірною централізацією управління, функціональною переобтяженістю та паралелізмом у розподілі повноважень між окремими структурними підрозділами [12, с. 265].

Упродовж останніх років в Україні дедалі частіше можна зустріти публікації про адаптацію в Україні іноземного досвіду функціонування органів поліції як суб'єкта захисту прав громадян.

В. О. Заросило наполягав на потребі докорінних змін у системі підготовки і роботи працівників ОВС. Він спробував порівняти систем добору та роботу особового складу спеціальних підрозділів поліції та жандармерії за кордоном та перспективи їх використання в системі МВС [13, с. 25].

Уся вищенаведена література цього блоку, в якій розглянуто адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції, є важливим історіографічним джерелом для розуміння сучасного правового статусу цього органу виконавчої влади. Вона спрямована на утвердження положень Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р, у яких визначено, що європейська інтеграція України передбачає забезпечення ефективного функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав і свобод людини і громадянина, їхній ефективний захист. У зв'язку з цим одним з основних завдань є перетворення МВС на цивільний орган європейського зразка.

Третя група охоплює праці представників юридичної науки, які стосуються захисту права власності та діяльності Національної поліції та органів внутрішніх справ щодо цього.

До неї належать праці Д. Бахраха, В. В. Галунька, Ю. В. Гридасова, Т. К., І. О. Личенко, І. І. Комарницької, З. М. Рахліна, В. Д. Резвих, Г. С. Римарчук, А. А. Трофімчук та інших.

У більшості з цих робіт висловлено думку з приводу виняткової ролі органів внутрішніх справ щодо захисту права власності. Зокрема Г. С. Римарчук зазначає, що, як свідчать емпіричні дані, саме правоохоронні органи найефективніше реалізують охорону прав на об'єкти права інтелектуальної власності. У своєму дисертаційному дослідженні вона розглядає способи захисту права інтелектуальної власності органами внутрішніх справ та пропонує низку змін і нововведень, зокрема, в системі службової підготовки працівників органів внутрішніх справ, які вивчають питання порушення прав інтелектуальної власності, а також у розробленні регіональних програм профілактики та боротьби з правопорушеннями у сфері інтелектуальної власності [14, с. 155–160].

Найбільш комплексно основні способи та засоби захисту права власності органами внутрішніх справ представила І. О. Личенко. Вона вказує, що діяльність цих органів виявляється у практичній роботі з приводу попередження, припинення адміністративними засобами посягань на гарантовані законом можливості громадян щодо володіння, користування, розпорядження майном та притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері власності [15, с. 156].

Висновки. Зважаючи на наукові розробки вищенаведених авторів, можна стверджувати, що система способів та засобів захисту права власності, які застосовують органи внутрішніх справ та Національна поліція, є доволі широкою. Зважаючи на вищенаведений доробок вітчизняних авторів, стає зрозумілим, що вона реалізується через профілактику адміністративних правопорушень щодо володіння, користування та розпорядження майном, притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення у сфері власності, протидію рейдерству та виробництву контрафактної продукції тощо. У всіх вищенаведених наукових працях проблеми діяльності Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності не становлять основний предмет дослідження, розглядаються фрагментарно. Ці дослідження виконано без врахування найновіших змін та тенденцій реформування правоохоронної сфери. На жаль, сьогодні

залишаються поза увагою науковців низка проблем функціонування цього суб'єкта захисту права власності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Передерій О. С. Правовий статус поліції країн континентальної правової сім'ї (загальнотеоретична характеристика на матеріалах Франції, Німеччини, Польщі) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень"* / О. С. Передерій. – Х., 2009. – 20 с. 2. *Січкач В. О. Використання досвіду поліції зарубіжних країн в діяльності міліції України по забезпеченню прав та свобод людини (організаційно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Січкач Віктор Олександрович. – Донець. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ, 2007. – 179 с. 3. Андреевский И. Е. Полицейское право : в 2 т. / Андреевский И. Е. – С.-Пб. : Тип. Э. Праца, 1874. – Т. 1. Полиция безопасности. – 1874. – 666 с. 4. Кучма В. В. Создание и деятельность органов общей полиции во Франции в период абсолютизма / В. В. Кучма // *Античная древность и средние века*. – Свердловск, 1978. – Вып. 15. – С. 83–95. 5. *Холод Ю. А. Загальна поліція Російської імперії в Україні в 1862–1905 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень"* / Ю. А. Холод. – Х., 2001. – 20 с. 6. *Галунько В. В. Охорона права власності : Адміністративно-правові аспекти : [монографія] / В. В. Галунько. – Херсон : ВАТ ХМД, 2008. – 348 с. 7. Закревський А. Є. Правовий статус спеціалізованих підрозділів поліції у Галичині в складі Австрії та Австро-Угорщини (1772–1918 рр.) / А. Є. Закревський // *Форум права*. – 2011. – № 4. – С. 272–276. 8. *Шинкарук Я. І. Правові засади організації та діяльності Міністерства внутрішніх справ Української Народної Республіки доби Директорії (листопад 1919–1921 рр.) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень"* / Я. І. Шинкарук. – К., 2006. – 20 с. 9. *Галкін Д. В. Організаційно-структурна побудова міліції УСРР у 1918–1934 роках (історико-правова характеристика) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень"* / Д. В. Галкін. – Х., 2011. – 19 с. 10. *Чернега А. П. Правове регулювання діяльності органів міліції Української РСР у 1956–1985 рр. : автореф. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень"* / А. П. Чернега. – К., 2008. – 21 с. 11. *Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015. – № 40–41. – Ст. 379. 12. Фатхутдінов В. Г. Адміністративно-правове регулювання у сфері громадської безпеки в Україні : [монографія] / В. Г. Фатхутдінов. – К. : Освіта України, 2016. – 400 с. 13. *Заросило В. Система комплектування та професійної підготовки спеціальних підрозділів зарубіжних країн і перспективи її використання в ОВС України / Володимир Заросило // Вісник Академії управління МВС. – 2007. – № 4. – С. 23–29. 14. Римарчук Г. С. Адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 "Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право"* / Г. С. Римарчук. – Л., 2013. – 247 с. 15. *Личенко І. О. Адміністративно-правовий захист права власності в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Личенко Ірина Олександрівна. – Л., 2009. – 264 с.****

REFERENCES

1. *Perederij O. S. Pravovyj status policijj kraj'n kontynental'noi' pravovoi' sim'i' (zagal'no teoretychna harakterystyka na materialah Francii', Nimechchyny, Pol'sshi).* Avtoref. diss. kand. yurid. nauk [The legal status of the Police continental legal family (general theoretical characterization on materials France, Germany, Poland). Avtoref. diss. candidate of law]. Kharkiv, 2009. 20p. 2. *Sichkar V. O. Vykorystannja dosvidu policijj zarubizhnyh kraj'n v dijal'nosti milicijj Ukrai'ny pozabezpechennjuprav ta svobodljudyjny (organizacijno-pravovyjaspekt).* Diss. kand. yurid. nauk [Using the experience of foreign police in Ukraine of police to ensure human rights and freedoms (organizational and legal aspects). Candidate of law diss.]. Donets'k, 2007. 179 p. 3. *Andreevskiy I. E. Politseyskoe pravo* : T. 1.

Politsiyabezopasnosti. [Police law: in 2 v. V. 1. The Security Police], S.-Pb., 1874. 666 p. (In Russian).

4. Kuchma V. V. *Sozdanye y dejatel'nost' organovobshhejpolycyyvo Francyy v peryodabsoljutyзма* [Establishment and operation of a common police in France during the period of absolutism]. Antychnajadrevnost' ysrednyeveka, Sverdlovsk, 1978, vol 15, pp. 83–95. (In Russian).

5. Holod J. A. *Zagal'napolicijaRosijs'koi' imperii' v Ukrai'ni v 1862–1905 rr.* Avtoref. diss. kand. jurid. nauk [General police of the Russian Empire in Ukraine in 1862–1905 years. Avtoref. diss. candidate of law]. Kharkiv, 2001. p. 20.

6. Galun'ko V. V. *Ohorona prava vlasnosti : Administrativno-pravovi aspekty* [Protection of property rights: Administrative Aspects], Kherson, 2008. 348 p.

7. Zakrevs'kyj A. J. *Pravovyj status specializovanyh pidrozdiliv policii' u Galychyni v skladi Avstrii' ta Avstro-Ugorshhyny (1772–1918 rr.)* [The legal status of specialized police units in Galicia as part of Austria-Hungary and Austria (1772–1918 biennium)]. Forumprava. 2011, vol 4, pp. 272–276.

8. Shynkaruk J. I. *Pravoviz asady organizacii' ta dijal'nist' Ministerstva vnutrishnih sprav Ukrai'ns'koi' Narodnoi' Respublikydoby Dyrektorii' (lystopad 1919–1921 rr.)*. Avtoref. diss. kand. jurid. nauk [Legal principles of organization and activities of the Ministry of Internal Affairs of the Ukrainian National Republic Directorate period (November 1919 - 1921). Avtoref. diss. candidate of law]. Kiev, 2006. 20 p.

9. Galkin D. V. *Organizatsiyno-strukturna pobudova militsii' USRRu 1918 – 1934 rr. (istoriko-pravovakarakteristika)*. Avtoref. diss. kand. jurid. nauk [Organizational and structural construction police USSR in 1918–1934 years (historical and legal description). Avtoref. diss. candidate of law]. Kharkiv, 2011. 19 p.

10. Chernega A. P. *Pravove reguluvannya diyal'nosti organiv militsii' Ukraïns'koï RSR u 1956–1985).* Avtoref. diss. kand. jurid. nauk [Legal regulation of police Ukrainian SSR in 1956–1985 years). Avtoref. diss. candidate of law]. Kiev, 2008. 21 p.

11. *Pro Natsional'nu politsiyu : Zakon Ukraïni* [The National Police Law of Ukraine]. Vidomosti Verkhovnoi Radi Ukraïni, 2015, vol 40–41, Art. 379.

12. Fatkhutdinov V. G. *Administrativno-pravove reguluvannya u sferi gromads'koï bezpeki v Ukraïni* [Administrative regulation of public safety in Ukraine]. Osvita Ukraïni, Kiev, 2016. 400 p.

13. Zarosilo V. *Sistema komplektuvannya ta profesiynoi pidgotovki spetsial'nik hpidrozdiliv zarubizhnikh kraïn i perspektivi ii vikoristannya v OVS Ukraïni* [The system of recruitment and training of special units of foreign countries and the prospects for its use in ATS Ukraine] isnik Akademii upravlinnya MVS, 2007, vol 4. pp. 23–29.

14. Rimarchuk G. S. *Administrativno-pravove zabezpechennya prava intelektual'noi vlasnosti v Ukraïni*. Diss. kand. jurid. Nauk [Administrative and legal framework for intellectual property rights in Ukraine: Dis. on competition Sciences. Candidate of law diss.]. Lviv, 2013, 247 p.

15. Lichenko I. O. *Administrativno-pravoviy zakhist prava vlasnosti v Ukraïni*. Diss. kand. jurid. nauk [Administrative and legal protection of property rights in Ukraine. Candidate of law diss.]. Lviv, 2009. 264 p.

Дата надходження: 26.12.2016 р.